

Beretninger om en gruppe unge menneskers oplevelser den 5/5-1945

Af Henning V. Nielsen, 6. januar 1985

Episode 1

Det er nu blevet 6. maj 1945. Da fik grupperne på Christiansenhøj 191 navn. De hed nu 7. kommunistiske kompagni og tilhørte Modstandsbevægelsens afsnit 7.

Ved middagstid 6. maj 1945 blev en gruppe sendt med en lastbil til Charlottenlund; jeg var med. Vi skulle holde nysgerrige væk fra området ved Charlottenlund station, mens en gruppe sværtbevæbnede fra BOPA gennemsøgte Charlottenlund Palmehave for at finde eftersøgte, der var tyskere der. Hvad der blev fundet, ved jeg ikke, og efter en times tid kørte vi igen.

Vi kørte op ad Strandvejen; der mødte vi brigaden fra Sverige, og vi fik en hyggelig samtale med nogle soldater. Så kørte vi mod Søborg igen. Vores vej gik forbi en skole i Charlottenlund/Ordrup-området.

Denne skole blev brugt som opsamlingssted for de folk, som blev arresteret for landsskadelig virksomhed. Da vi jo var medlemmer af modstandsbevægelsen, havde vi fri adgang til skolen.

Vi så hvordan de arresterede sad på skamler i gymnastiksalene og vi så, at de blev ført ud til ventende lastbiler for videre transport til fængsler i København. Uden for skolen var der et mægtigt opløb af tilskuere og meget råben og skrigen.

Alt det stod vi og hørte og så på, da der lød skud. Vi løb efter lyden og vi fandt på jorden ved siden af en lastbil med arresterede to mænd liggende på jorden. Den ene, en mand i grøn uniform, var dræbt af et skud i hovedet; den anden var hårdt såret.

Vores gruppe kørte begge i vores lastbil til Amtssygehuset i Gentofte og så kørte vi tilbage til Christianehøj og aflagde beretning om dagens forløb.

Beretning II

Denne beretning er skrevet i 1985, i 40-års året for Danmarks befrielse. Den beretter om hvordan den 5. maj 1945 forløb for en gruppe unge mennesker fra Søborg.

I slutningen af 1944 blev der til Arbejdernes Samariter Forbund i Danmark rettet en opfordring til at forbundet igennem lokalafdelingerne ville medvirke til at oprette nødhjælpsgrupper i forbindelse med modstandsbevægelsens lokale grupper.

Sådanne grupper blev også oprettet i Søborg, en 20 til 25 personer var medlemmer.

Vi fik i løbet af de kommende måneder en legal førstehjælpsuddannelse igennem ASF, men vi fik også en illegal undervisning fra Retsmedicinsk Institut. Som de sagde: Vi skulle lære krigens gru at kende.

Så kom 4. maj og i løbet af natten samledes de forskellige modstandsgrupper på flere steder i kommunen. Den gruppe jeg tilhørte, mødtes i et maskinsnedkeri, Christianehøj 181. Snedkeriets kontor var kommandopost, der mødtes 100 til 125 personer.

Straks tidligt om morgenen 5. maj blev den gruppe, jeg tilhørte (det var 10-12 unge mennesker) sendt med en gengasdreven lastbil til Hans Knudsens Plads på Lyngbyvej. Denne plads ligger jo ved en af Københavns udfaldsveje, og der var den gang flere tyske forlægninger i nabolaget. Efter en lille episode på hjørnet Emdrupvej/Lyngbyvej med nogle tyske soldater – det var ikke gået op for dem, at krigen var forbi – kom vi til Hans Knudsens Plads.

Der var samlet 150 til 200 modstandsfolk, bevæbnet med håndskydevåben og rekylgeværer, og et enkelt panserafværgevåben var der også. Vi gik i dækning og ventede.

Der skete intet og først på eftermiddagen fik Søborggruppen besked om at køre hjem.

Det gjorde vi ikke. Vi kørte ind til byen – der var meget skyderi forskellige steder, særlig på Østerbro og i Frihavnen.

Vi kom kørende af Østerbrogade i retning mod Jagtvej, da der blev åbnet ild mod os med en maskinpistol fra Østerbros kaserne – der var tyske soldater.

Vores chauffør Evald fik hurtigt drejet bilen til højre, ned ad første sidegade; så var vi uden for skudvidde, og vores bil kunne ikke køre mere. Gengasgeneratoren var skudt i stykker.

Et af gruppens medlemmer, Gunnar, var sunket sammen. Han var ramt af en kugle i underlivet, det var alvorligt. Han skulle under lægebehandling hurtigt, så der blev stoppet en tilfældig kørende bil, og ved hjælp af nogle af gruppens medlemmer kom han på hospitalet, hvor der ventede ham et langt sygeleje.

Der var mange skudhuller i vores bil og en splint fra bilen, revet af et projektil, havde boret sig ind i benet på et andet gruppemedlem ved navn Behring.

Et tredje gruppemedlem havde fået et strejfskud på det ene ben; det blødte meget. Begge blev behandlet på en førstehjælpsstation i en villa i Rosenvængekvarteret.

Det vakte jo stor opstandelse, da vi ringede til kommandoposten på Christianehøj og fortalte, at vi havde en hårdt såret og to let sårede i vores gruppe, og at vores bil var skudt i stykker.

I løbet af aftenen 5. maj kom gruppens medlemmer, fraregnet Gunnar, der jo lå på hospitalet, tilbage til Christianehøj.

Enkelte af gruppens medlemmer trak sig ud; for andre af medlemmerne gav de kommende dage en række spændende oplevelser, men det er en anden historie.

P.S. Jeg var det tredje af gruppens medlemmer, som var blevet såret; jeg har den dag i dag et ar på højre ben.

Episode II

Denne beretning er meget kort og ublodig. Den foregik 9. eller 10. maj 1945.

Vi var en 6-7 mand, der med en lastbil blev sendt på langtur. Vi kørte ud ad Roskildevej; der så vi slagte medlemmer af Værnemagten vandre hjem til resterne af Tusindårsriget. Vores færd gik videre til en herregård, Juellinge på Stevn, og videre til en bondegård i nærheden af Karise.

Hvad skulle vi der?

Jo, vi skulle hente nogle tromler med benzin og nogle dunke med motorolie. Det var noget, som der før 5. maj 1945 var ”organiseret” forskellige steder – jeg ved ikke hvor – og gemt væk ude på landet til fremtidigt brug. Vi læssede vores bil og på vejen hjem ”organiserede” vi et måltid mad på en kro i Karise.

Nu har jeg ikke mere om de spændende dage i maj, 1945. ■